

ресурс] / А. В. Ватульов // Економічний часопис — XXI. — 2013. — № 5–6 (1). — С. 37–41. — Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecchado_2013_5-6\(1\)_11.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecchado_2013_5-6(1)_11.pdf).

4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

6. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

7. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

8. Закон України «Про органи самоорганізації населення» від 11.07.2001 № 2625-III / Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.

© О. С. Поважний, В. В. Петрушевська, 2014

УДК 330.111.4(477.62)

В. В. Лоскутова*

АНАЛІЗ РОЗМІЩЕННЯ І РОЗВИТКУ ПРОДУКТИВНИХ СИЛ В ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

В статті проведено аналіз і зроблено оцінку основних показників розвитку продуктивних сил регіону. Проведено аналіз щодо ефективності використання продуктивних сил в Донецькій області. Визначені стратегічні критерії економічного і соціального розвитку регіону. Виявлено, що оцінка основних показників розвитку продуктивних сил регіону у розрахунку на одну особу населення дозволяє не лише формувати рейтинги, а й формувати перелік стратегічних критеріїв економічного і соціального розвитку регіону у майбутньому.

Ключові слова: розвиток продуктивних сил; валовий регіональний продукт; капітальні інвестиції; галузева структура продуктивних сил; оборотні кошти; основні фонди; структура оборотного капіталу.

В статье проведен анализ и сделана оценка основных показателей развития производительных сил региона. Проведен анализ эффективности использования производительных сил в Донецкой области. Определены стратегические критерии экономического и социального развития региона. Выявлено, что оценка основных показателей развития производительных сил региона в расчете на душу населения позволяет не только формировать рейтинги, но и формировать перечень стратегических критериев экономического и социального развития региона в будущем.

Ключевые слова: развитие производительных сил; валовый региональный продукт; капитальные инвестиции; отраслевая структура производительных сил; оборотные средства; основные фонды; структура оборотного капитала.

In the article an analysis and assessment of the main indicators of development of the productive forces in the region. The analysis of the efficiency of the use of the productive forces in the Donetsk region. The strategic criteria of economic and social development of the region. It was detected, that the evaluation of major indicators of development of the productive forces in the region per population allows us to formate not only ratings, but the list of strategic criterias for the economic and socio development of the region in the future.

Keywords: development of productive forces; gross regional product; capital investment; sectoral structure of the productive forces; current assets; fixed assets; structure of working capital.

Постановка проблеми. У світовій практиці для оцінки рівня розвитку господарського сектору регіонів та визначення їх потенціалу використовуються дві групи показників, які характеризують динаміку валового регіонального продукту

(ВРП) та стан ринку праці. Дослідження продуктивних сил регіону варто розпочинати саме з цих категорій. Оцінка основних показників розвитку продуктивних сил у розрахунку на одну особу населення дозволяє не лише формувати рейтинги,

* Лоскутова В. В. — канд. держ. упр., докторант, Донецький державний університет управління, м. Донецьк.

визначати вузькі місця і переваги, а й формувати перелік стратегічних критеріїв економічного і соціального розвитку регіону у майбутньому.

Аналіз останніх досліджень. Питаннями розміщення та розвитку продуктивних сил регіонів займалися такі вчені, як: Лишиленко В. І., Чернюк Л. Г., Горська О. В., Поважний С. Ф., Поважний О. С., Губерна Г. К., Новіка О. Ф. та ін. За останні роки проведенні глибокі наукові дослідження розміщення і розвитку продуктивних сил саме в Донецькій області такими провідними вченими, як Амошею О. І., Дорофієнко В. В., Дубницьким В. І., Ляшенко В. І.

Мета та задачі статті. Проаналізувати розміщення та розвиток продуктивних сил в регіоні (на прикладі Донецької області) з метою дослідження ефективності їх використання.

Основний зміст статті. За майже 20-ти річний період валовий регіональний продукт на одну особу зріс в 24 рази, зокрема протягом останнього десятиріччя у 7 разів, аналогічна динаміка за обсягами реалізованої промислової продукції та роздрібним товарообігом, обсягами реалізованих послуг, що представлено у таблиці 1 [1].

Зростання капітальних інвестицій відбулося в 33 рази, а за період 2002–2012 рр. у 8 разів. Випуск продукції сільськогосподарства відрізняється від загальних макроекономічних тенденцій, з 1995 року зростання випуску відбулося лише на 37 %, а враховуючи інфляційні процеси та зростання цін на продукцію сільськогосподарських підприємств, можна говорити про негативну динаміку випуску.

Показники зовнішньоекономічної діяльності свідчать про експортну орієнтацію промисловості Донецької області, якщо в 1995 році Донецька область експортувала в 2,5 рази більше ніж імпортувала, то в 2012 році таке зіставлення майже не змінилося і склало 2,7 рази.

Нестабільною динамікою відрізняється фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, він як найкраще відбиває кризові явища в економіці держави та залежність регіону від ресурсо- та капіталоемного виробництва. На жаль, збільшення показників розвитку продуктивних сил Донецької області відбувалося на тлі зниження її населення, тому говорити про позитивні зрушення було б передчасно (рис. 1).

На основі дослідження тенденцій у розвитку продуктивних сил Донецької області побудовано прогнозні трендові моделі до 2020 року (рис. 2–5).

Зазначимо, що протягом 1995–2012 рр. значних змін у характеристиках показників розвитку продуктивних сил Донецької області не відбувалося. Окремого дослідження потребує вплив продуктивних сил регіону на загальнодержавні показники. Економіка Донецької області як старопромислового регіону орієнтована на машинобудування, металургію та вугільну промисловість. Протягом останніх 20 років частка Донецької області у випуску продукції становила від 12,3 до 14,9 %, відповідно створена валова додана вартість займала від 11,0 до 13,0 % (рис. 6).

Таким чином, відбувається поступове зниження частки Донецької області у випуску продукції по Україні в цілому з 14,1 % в 2000 році до

Таблиця 1

Основні показники розвитку продуктивних сил Донецької області, на одну особу населення у фактичних цінах, грн.

Рік	Валовий регіональний продукт	Капітальні інвестиції	Обсяг реалізованої промислової продукції	Продукція сільськогосподарства,	Роздрібний товарообіг	Обсяг реалізованих послуг	Експорт товарів та послуг ¹	Імпорт товарів та послуг ¹	Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування
1995	1646	221,5	2316,4	3570	247	285	471,9	189,2	513,6
2000	3509	592,8	5617,8	3071	533	534	563,3	254,9	315,4
2001	4692	758,3	7252,2	3700	641	589	612,2	230,2	241,8
2002	5263	935,6	7972,1	3715	711	656	732,1	198,4	17,4
2003	6385	1280,0	11502,1	2853	879	794	1038,2	296,4	540,4
2004	9713	1854,9	19467,5	3789	1205	1124	1767,2	461,2	2470,7
2005	12490	2508,9	21061,3	3813	1693	1453	1759,8	553,2	2477,9
2006	15725	2985,1	22848,7	3935	2484	2025	1898,5	620,8	2368,1
2007	20197	4443,7	29920,7	3701	3496	1996	2326,1	971,8	8838,2
2008	26028	5841,6	40294,5	4357	4918	2601	3174,7	1091,1	2328,8
2009	23137	3730,7	31319,5	4298	4441	2984	2073,7	430,2	-767,4
2010	28986	3379,3	45583,9	4249	5718	3532	2639,0	609,9	2319,8
2011	36446	6084,2	60341,0	5113	7091	4348	3538,7	944,3	2832,4
2012	38907	7248,4	55361,5	4897	8574	4872	3005,4	1107,1	610,2

¹ Експорт та імпорт розрахований в дол. США на одну особу.

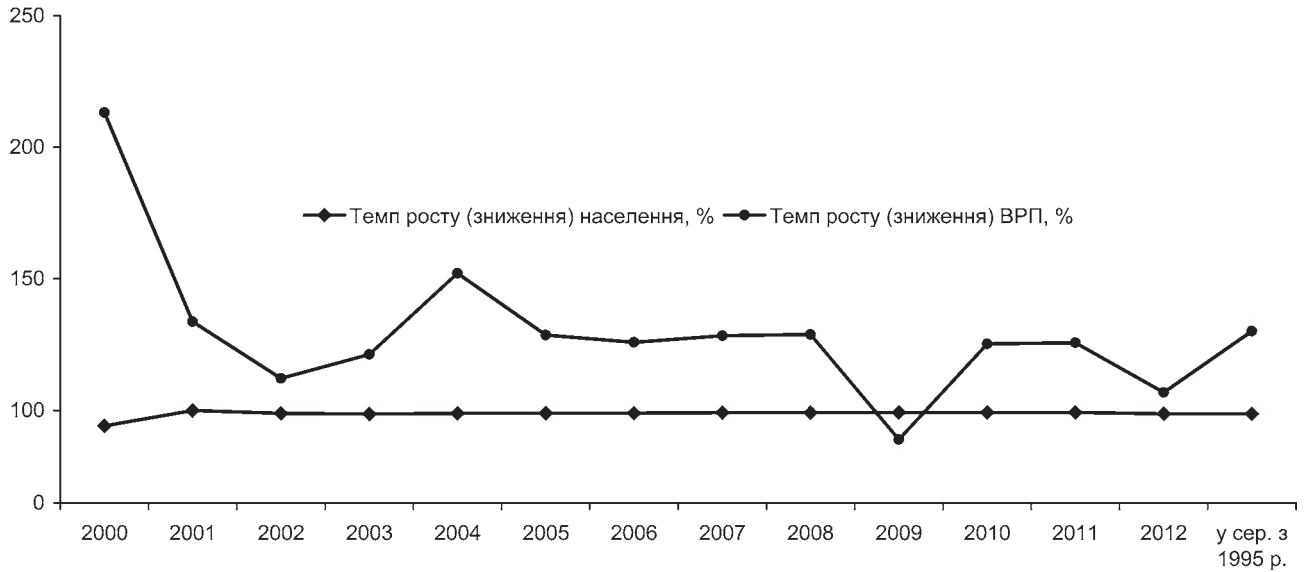

Рис. 1. Зіставлення темпів росту (зниження) валового регіонального продукту і населення Донецької області, % до попереднього року

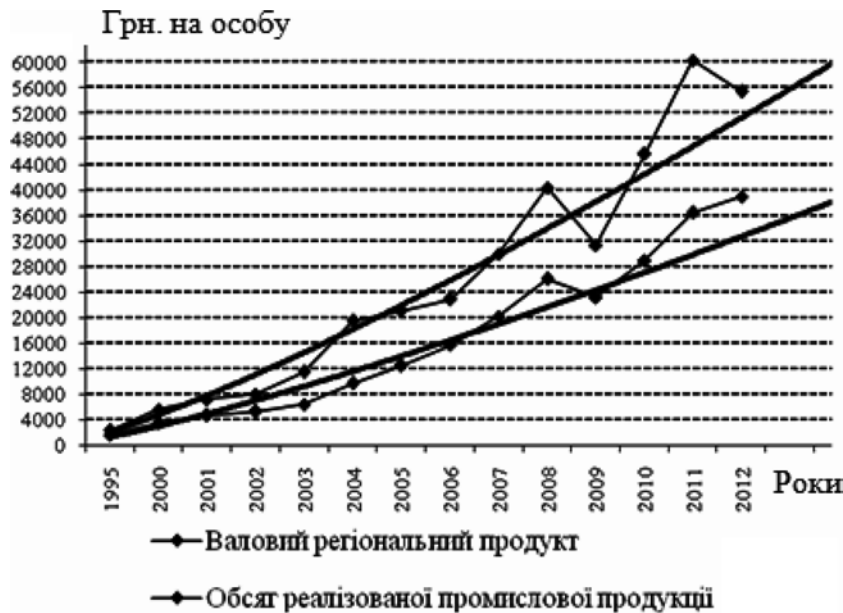

Рис. 2. Динаміка та прогноз валового регіонального продукту і обсягів реалізованої промислової продукції до 2020 року

Рис. 3. Динаміка та прогноз експорту і імпорту товарів та послуг до 2020 року

12,3 % в 2009 році. Частка створеної валової доданої вартості у загальнодержавних показниках також знизилася з 15,9 % в 2000 році до 11,9 % в 2011 році. Про значення окремих видів діяльності, що розвинені у Донецькій області, в загальнодержавних показниках випуску продукції свідчить табл. 2.

Понад 40 % випуску продукції добувної і переробної промисловості України сконцентровано в Донецькій області, поряд з цим зниження їх частки на тлі зростання виробництва енергії, газу та води, свідчить про недостатню увагу до забезпечення енергоефективності базових галузей. Галузева структура випуску товарів та послуг безпосередньо у Донецькій області представлена у табл. 3.

Найбільший вплив протягом останніх 20 років на економічний розвиток Донецької області мають переробна промисловість, торгівля та добувна промисловість, що у сукупності дають понад 70 % випуску товарів і послуг в регіоні. Суттєвих зрушень у галузевій структурі продуктивних сил Донецької області за останнє десятиріччя не відбулося, відповідно переорієнтація регіональної економіки на інші види діяльності можлива лише за умов

створення відповідних дієвих заходів стимулюючого характеру.

Важливою складовою дослідження ефективності використання продуктивних сил регіону є структура доходів та видатків обласного бюджету. В таблиці 4 надається інформація щодо фінансового забезпечення доходів та видатків Донецької області, це дозволяє встановити регіональні тенденції зміни ресурсів регіону та їх використання.

Доходи бюджету Донецької області з 1995 по 2012 рік вирости в 20,5 раз, відповідно видатки в 18,5 раз. Найбільшу питому вагу займають податкові надходження, але вони знизилися з 79 до 35 %; натомість зросли доходи у вигляді субвенцій та дотацій і в 2012 році вони займали 48 %. Частка неподаткових над-

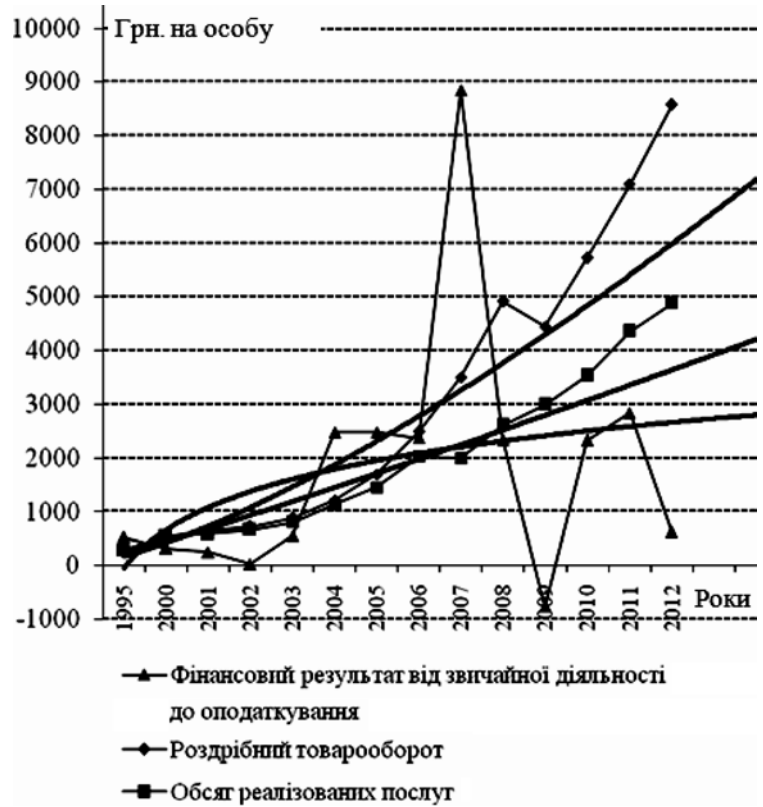

Рис. 4. Динаміка та прогноз обсягів реалізованих послуг, роздрібного товарообігу і фінансових результатів до 2020 року

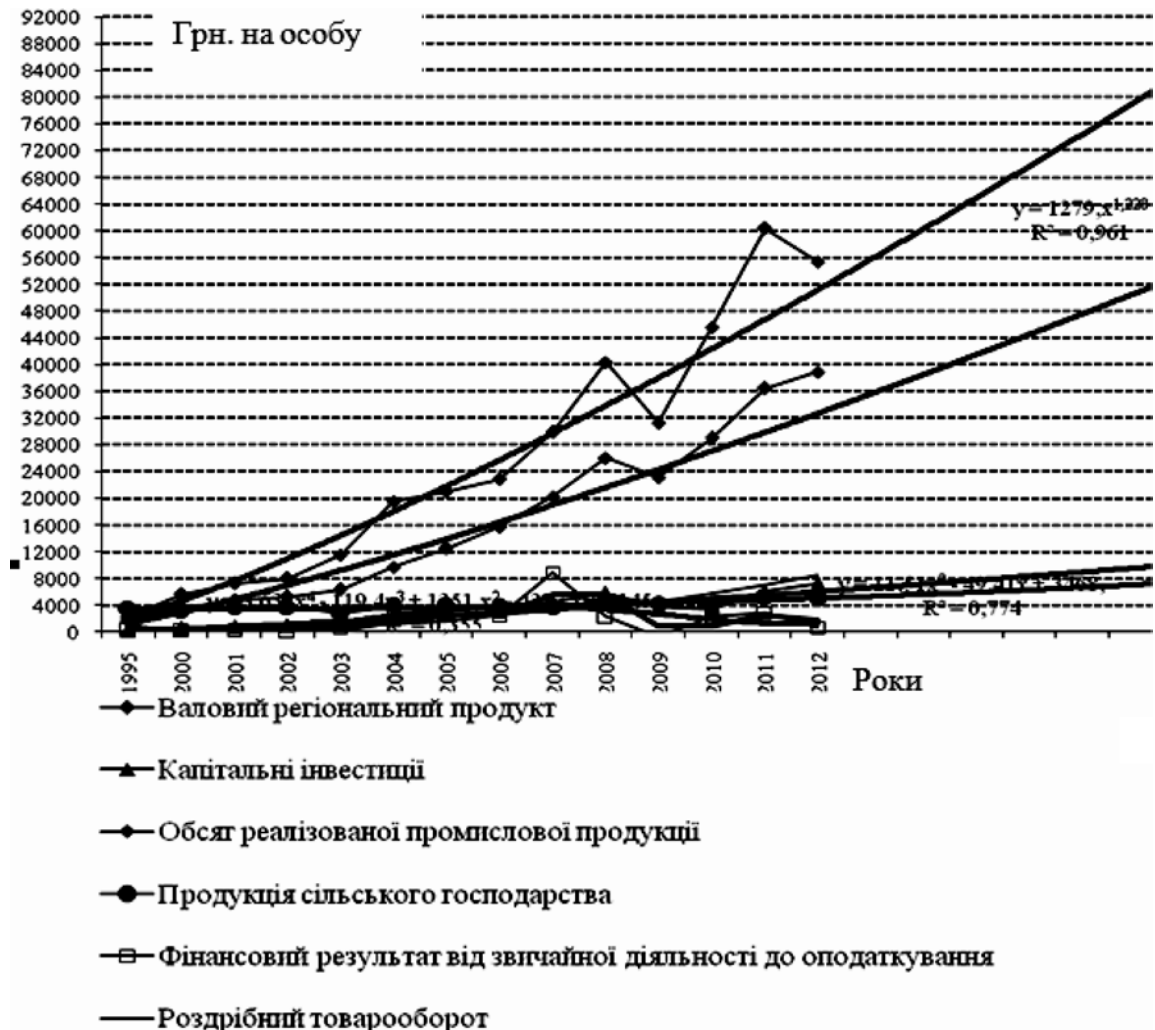

Рис. 5. Динаміка та прогноз капітальних інвестицій і продукції сільського господарства до 2020 року

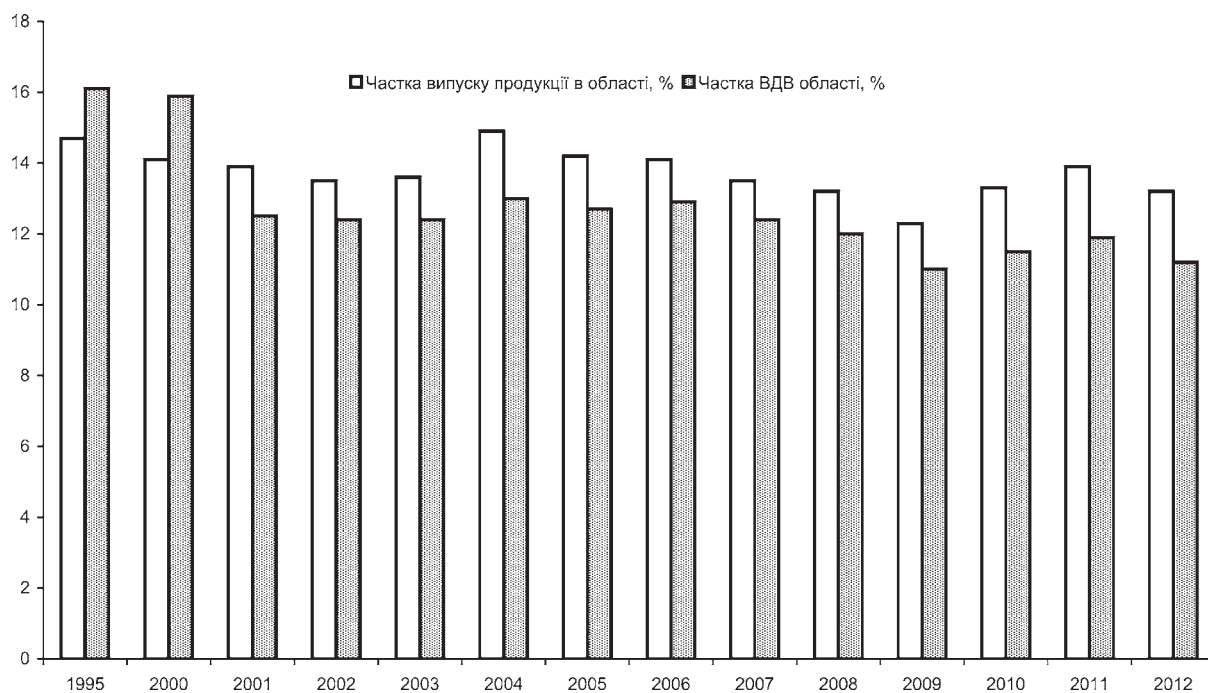

Рис. 6. Частка Донецької області у випуску продукції та валовій доданій вартості України, %

Таблиця 2

Частка Донецької області в загальному обсязі випуску товарів та послуг України, %
(складено на основі статистичного бюлетеню «Валовий регіональний продукт» у фактичних цінах)

Вид діяльності	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	5,5	5,3	5,3	6,1	5,8	5,2	4,9	4,8	5,1	5,2	5,4	4,9 ¹
Рибальство, рибництво	3,2	3,3	3,7	3,9	2,6	2,3	2,1	3,4	2,8	3,6	5,1	-
Добувна промисловість	29,4	28,6	27,1	27,2	25,5	24,6	23,4	21,8	22,2	22,7	23,4	25,7
Переробна промисловість	18,9	18,4	18,9	22,0	20,6	20,5	20,0	19,5	18,7	20,7	21,1	18,6
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	14,8	15,0	14,6	14,2	13,9	15,4	16,0	15,8	15,8	14,8	15,3	16,6
Будівництво	8,0	8,4	8,2	7,5	7,8	8,4	8,6	8,4	7,8	11,7	13,4	11,4
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	12,5	10,9	11,2	11,5	10,3	11,0	10,4	10,4	10,6	10,9	11,3	11,9
Діяльність готелів та ресторанів	7,3	7,2	8,4	8,5	8,6	9,9	9,1	8,0	7,8	7,6	7,9	7,1
Діяльність транспорту та зв'язку	11,4	10,9	10,1	9,3	9,1	9,0	8,6	8,9	7,9	7,8	8,2	13,8
Фінансова діяльність	7,3	6,7	9,4	10,1	11,9	12,0	10,8	10,5	8,9	8,7	8,9	7,6
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	8,4	7,5	7,8	7,8	7,6	7,7	7,3	7,1	7,0	7,8	8,7	10,3
Державне управління	5,3	5,4	5,7	5,5	5,4	5,8	5,7	5,2	5,5	5,9	5,9	6,3
Освіта	9,4	8,7	8,4	8,8	8,6	8,6	8,6	8,4	8,1	8,4	8,4	7,2
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	9,6	9,0	8,6	9,2	9,2	9,2	9,1	9,0	8,9	9,0	8,6	9,3
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	9,5	9,2	8,9	8,2	8,0	7,9	7,9	8,2	7,9	8,3	7,8	9,1
Всього у випуску по Україні, %	13,9	13,5	13,6	14,9	14,2	14,1	13,5	13,2	12,3	13,3	13,9	13,2

ходжень та інших доходів залишається майже незмінною. Найбільшу частку у структурі видатків займають кошти, спрямовані у соціально-культурні заходи — 62–89 %, фінансування видатків на промисловість, енергетику, будівництво, сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство, транспорт, зв'язок, телекомунікації, інформатику коливається у межах 11–33 %. Враховуючи галузеву спеціаліза-

цію продуктивних сил регіону такі витрати варто збільшувати у декілька разів.

Виходячи із сучасного визначення продуктивних сил у економічній теорії [2, с. 6–7] до їх структури відносять: засоби праці, предмети праці, трудові ресурси, природно-ресурсний, науковий і соціально-культурний потенціали, які використовуються в процесі виробництва матеріальних благ.

¹ З урахуванням рибальства і рибництва.

Таблиця 3

**Структура випуску товарів та послуг в Донецькій області, % до підсумку
(складено на основі статистичного бюлетеню «Валовий регіональний продукт»)**

Вид діяльності	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	5,7	5,5	4,3	4,3	3,9	3,0	2,6	2,8	3,4	3,1	3,3	3,2
Рибальство, рибництво	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Добувна промисловість	10,7	10,2	8,7	7,2	7,4	6,8	6,4	7,3	7,3	8,1	8,7	9,4
Переробна промисловість	50,9	51,8	54,1	59,5	58,4	56,3	55,4	53,5	48,7	50,8	50,4	43,7
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	6,4	6,3	5,4	3,8	3,6	4,4	4,6	4,5	5,6	5,1	5,3	6,5
Будівництво	2,3	2,4	2,6	2,4	2,5	3,2	3,8	3,6	2,5	3,7	4,1	5,6
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	7,6	6,8	7,4	6,8	7,3	8,1	8,5	9,1	10,5	10,0	10,2	10,2
Діяльність готелів та ресторанів	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4
Діяльність транспорту та зв'язку	7,4	7,6	7,4	5,8	5,9	5,9	5,5	5,6	6,0	5,3	5,5	8,0
Фінансова діяльність	1,0	1,2	1,7	2,6	2,5	2,7	3,0	3,6	3,4	2,6	1,9	1,8
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	2,6	2,6	2,5	2,5	2,9	3,2	3,9	3,8	5,1	4,4	4,8	3,1
Державне управління	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1	1,3	1,3	1,2	1,4	1,4	1,1	1,4
Освіта	1,8	1,9	1,9	1,6	1,8	1,9	1,9	1,9	2,4	2,2	1,9	1,8
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,5	1,6	1,6	1,4	1,5	1,6	1,5	1,5	2,0	1,8	1,4	1,8
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	0,8	0,9	0,9	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,0	0,9	3,1
РАЗОМ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Таблиця 4

**Доходи і видатки бюджету Донецької області (дані наводяться за січень-листопад поточного року на підставі
Статистичного бюлетеню «Економічне і соціальне становище Донецької області»)**

Рік	ДОХОДИ, % до підсумку				Усього, млн. грн.	ВИДАТКИ, % до підсумку			Усього, млн. грн.	Перевищення доходів над видатками, % пункти
	Податкові надходження	Неподаткові надходження	Інші доходи	Від органів державного управління (по взаємних розрахунках з державним бюджетом, дотації, субвенції)		Соціально-культурні заходи	Промисловість, енергетика, будівництво, сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство, транспорт, зв'язок, телекомунікації, інформатика	Міжбюджетні трансферти		
1995	79,1	9,3	11,6	0,0	1091,7	89,2	10,8	0,0	1180,8	-7,5
2000	35,6	9,9	10,5	44,1	2781,9	76,2	16,7	7,1	2736,5	1,7
2001	60,3	15,1	8,5	16,1	2125,2	79,1	15,6	5,3	2095,8	1,4
2002	64,9	9,8	8,0	17,3	2461,2	72,9	17,2	9,9	2452,3	0,4
2003	64,7	6,9	7,4	21,0	2776,0	69,4	19,0	11,6	2556,9	8,6
2004	55,1	6,8	6,9	31,1	3431,7	67,4	22,6	10,0	3172,8	8,2
2005	56,6	8,1	7,2	28,0	4118,9	70,2	22,7	7,1	3879,4	6,2
2006	48,1	5,1	6,0	40,9	6127,1	62,5	32,8	4,8	5862,3	4,5
2007	46,6	5,6	9,9	37,9	9677,0	70,3	20,7	9,0	9239,3	4,7
2008	49,7	5,1	8,5	36,7	11811,1	71,7	21,1	7,2	11801,4	0,1
2009	47,7	5,0	8,4	38,8	12092,2	73,3	20,0	6,8	12056,8	0,3
2010	41,4	7,3	12,0	39,3	14176,7	75,2	22,0	2,8	13912,5	1,9
2011	39,9	9,9	8,3	41,9	17366,0	71,7	26,6	1,7	17025,7	2,0
2012	35,4	8,2	8,1	48,3	22415,4	67,1	31,4	1,5	21926,3	2,2

Досліджуючи засоби праці варто представити ефективність використання в Донецькій області основних засобів (табл. 5).

З 1995 року рівень зносу основних фондів збільшився на 23 % та станом на 2010 рік становив 64,5 %, при коефіцієнті відновлення в 0,01–0,06 за аналізований період стан основних фондів буде погіршуватися і при збереженні таких темпів відновлення до 2020 року знос становитиме 93 %. Тому негайних заходів вимагає відновлення основних фондів, особливо задіяних у виробництві промислової продукції. Рентабельність та фондовіддача основних фондів як основні вартісні показники ефективності їх використання свідчать про її низький рівень. Так, на 1 грн. коштів, що інвестовані у основні фонди області, приходиться у середньому 0,13–0,71 грн.

обсягу реалізованої промислової продукції та до 17,9 грн. фінансового результату від звичайної діяльності до оподаткування, що відображає не-ефективність інвестування в основний капітал. На жаль відсутня інформація щодо статистичного обліку основних фондів по видах економічної діяльності та можливість виділення їх активної частини, що дозволило б здійснити більш ґрунтовні висновки.

Предмети праці як складова продуктивних сил можуть бути проаналізовані на основі структури та ефективності використання в Донецькій області оборотних коштів, із виділенням рівня використання сировини (табл. 6).

Оцінка структури оборотного капіталу Донецької області свідчить про переважання дебіторської заборгованості на рівні 62–74 %, що є

Таблиця 5

**Ефективність використання основних засобів Донецької області
(дані з обліку основних фондів у 2011–2012 році відсутні)**

Рік	Основні засоби, млн. грн у фактичних цінах	Введено в дію нових основних засобів, млн. грн.	Ступінь зносу основних засобів, %	Розрахункові			
				Коефіцієнт придатності, К	Коефіцієнт відновлення, К	Фондовіддача, К	Рентабельність основних засобів, %
1995	94582	1368	41,3	0,59	0,01	0,13	2,35
2000	99256	2976	45,1	0,55	0,03	0,28	1,56
2001	104992	4298	44,2	0,56	0,04	0,34	1,13
2002	108565	3723	49,8	0,50	0,03	0,36	0,08
2003	123097	4811	52,9	0,47	0,04	0,45	2,10
2004	129043	6547	52,0	0,44	0,05	0,71	9,04
2005	144630	7067	51,6	0,48	0,05	0,68	8,00
2006	188318	9562	53,8	0,46	0,05	0,56	5,81
2007	225947	14425	52,3	0,48	0,06	0,61	17,92
2008	301171	18253	54,2	0,46	0,06	0,61	3,51
2009	430793	14013	63,4	0,37	0,03	0,33	-0,80
2010	454778	11690	64,5	0,35	0,02	0,45	2,28

Таблиця 6

Ефективність використання оборотних коштів Донецької області

Рік	Оборотні кошти на кінець року, млн. грн.	З них, %:				Розрахункові		
		Товарно-матеріальні цінності	Дебіторська заборгованість	Грошові кошти	Інші оборотні кошти	Коефіцієнт оборотності, К	Коефіцієнт завантаження, К	Рентабельність оборотних коштів, %
1995								
2000	39468,5	21,7	70,0	2,1	6,3	0,70	1,44	3,91
2001	48958,1	19,8	72,8	1,9	5,5	0,72	1,38	2,42
2002	52593,5	19,1	72,4	2,9	5,7	0,73	1,36	0,16
2003	64973,9	18,5	71,3	3,3	6,9	0,85	1,18	3,97
2004	84050,6	19,5	68,1	5,5	6,8	1,09	0,91	13,88
2005	86820,7	20,5	59,8	8,7	11,1	1,13	0,88	13,33
2006	101366,8	21,1	61,7	8,1	9,2	1,04	0,96	10,80
2007	138797,4	20,2	63,9	7,2	8,7	0,99	1,01	29,17
2008	200391,3	16,0	71,0	5,6	7,5	0,91	1,10	5,27
2009	225337,2	14,3	73,2	4,6	7,9	0,70	1,44	-1,53
2010	283640,6	14,0	74,2	4,7	7,1	0,72	1,40	3,65
2011	360361,4	14,7	67,9	5,5	11,9	0,74	1,35	3,48
2012	395236,1	13,2	70,1	4,8	12,0	0,61	1,63	0,68

негативним адже свідчить про проблеми з розрахунками за виконаними підприємствами Донецької області зобов'язаннями. На 1 грн. вкладених оборотних коштів приходиться 0,61–1,13 грн. реалізованої промислової продукції і даний показник знижується по роках, завантажені оборотні кошти в обігу максимально, майже у всі досліджені роки коефіцієнт завантаження перевищує одиницю.

Висновки. Таким чином, оцінка основних показників розвитку продуктивних сил регіону у розрахунку на одну особу населення дозволяє не

Поступила до редакції 10.07.14

лише формувати рейтинги, а й формувати перелік стратегічних критеріїв економічного і соціального розвитку регіону у майбутньому.

Література

1. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2015 року // Затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2006 р. № 1001.

2. Лишилєнко В. І. Регіональна економіка: підручник / В. І. Лишилєнко. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 384 с.

© В. В. Лоскутова, 2014

УДК 334:376:378

*П. І. Шилєпницький**

ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ОСВІТНІЙ ГАЛУЗІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Стаття присвячена питанням застосування державно-приватного партнерства (ДПП) у сфері надання освітніх послуг. Охарактеризовано теоретичні аспекти ДПП. Проаналізовано особливості реалізації проектів державно-приватного партнерства в освітній галузі. Досліджено міжнародний досвід реалізації співпраці держави та приватного сектору у сфері здійснення освітніх функцій держави. Запропоновано шляхи активізації такої співпраці в Україні.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, освітні послуги, державні закупівлі, державний сектор, приватний сектор.

Статья посвящена вопросам применения государственно-частного партнерства (ГЧП) в сфере предоставления образовательных услуг. Охарактеризованы теоретические аспекты ГЧП. Проанализированы особенности реализации проектов государственно-частного партнерства в образовательной сфере. Исследован международный опыт реализации сотрудничества государства и частного сектора в сфере осуществления образовательных функций государства. Предложены пути активизации такого сотрудничества в Украине.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, образовательные услуги, государственные закупки, государственный сектор, частный сектор.

The article is devoted to the issues of application of Public-Private Partnership (PPP) in the sphere of educational services provision. Theoretical aspects of PPP are characterized. Peculiarities of Public-Private Partnership projects implementation in the educational field are analyzed. International experience in implementing cooperation between the state and private sector in the sphere of performance of the educational functions of the state is investigated. The ways of intensification of this kind of collaboration in Ukraine are proposed.

The key words: Public-Private Partnership, educational services, public procurement, public sector, private sector.

Постановка проблеми. Освітня галузь є важливою передумовою забезпечення сталої розбудови держави шляхом розвитку її інтелектуального потенціалу. І це зрозуміло: адже основою конкурентоспроможності сучасних країн є економіка знань, яка базується на інформаційних та високих технологіях, а це, у свою чергу, передба-

чає наявність високоосвічених кадрів з відповідною фаховою підготовкою стосовно вимог часу.

Проте, забезпечення таких послуг на відповідному рівні та в обсягах стосовно вимог сьогодні держава на даний час одноосібно забезпечити не в змозі. І це стосується не тільки слаборозвинутих, але й країн, що розвиваються,

* Шилєпницький П. І. — д-р екон. наук, доцент, в. о. завідувача кафедри міжнародної економіки, Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, м. Чернівці.